

روزنامه نگاران در روز خبرنگار قلم‌ها را زمین می‌گذارند

گروه اجتماعی - عذرا فرامانی فردا ۱۷ مرداد روز خبرنگار است. حرفه خبرنگاری در همه جای دنیا با روشنگری، اطلاع‌رسانی، کار سخت و پرهیجان تداعی می‌شود، اما چند سالی است که این حرفه در جامعه ما با مخاطرات بسیاری عجین شده است، تا جایی که فعالیت روزنامه‌نگاران در ایران را به حرکت در میدان مین تشبیه کرده‌اند.

مکرر در سال‌های پس از دوم خرداد است، این برخوردها که اغلب با هدف محدودسازی فضای فرهنگی و سیاسی صورت می‌گیرد، در بهار ۷۹ به نقطه اوج خود رسید و در اقدامی کم‌سابقه بیش از ۲۰ تشریح در کمتر از یک هفته به محاق توقیف رفتند.

تاکنون تعداد این توقیف و تعطیلی‌ها به بیش از ۹۰ مورد رسیده است.

همچنین تعداد زیادی از خبرنگاران از همان زمان یعنی توقیف قلم‌ها مطبوعات دستگیر و روانه زندان شدند. افرادی چون شمس، شکر، لطیف فصری، زیدآبادی، نیک آهنگ کوثر، علیرضا رجایی، عباس عبدی، عبدالله نوری، کلبور، قوچانی، گزاتیپه و عمادالدین باقی اکنون پس از گذشت چند سال دوران محکومیت برخی از آنها به اتمام رسیده و برخی دیگر چون گنجی، عبدی و زیدآبادی تحمل کثیر می‌کنند.

در این بین طی هفته‌های گذشته بازداشت روزنامه نگاران به سعید رضوی فقیه، وحید پوراستاد، حسین باستانی، رضا علیچانی، هدی صابری، تقی رحمانی، عبسی سحرخیز، ایرج رستگار، کلبف و ... رسید. هرچند که تعدادی از آنان در حال حاضر با قرار وثیقه آزاد شدند.

اما طی این سال‌ها انجمن صنفی روزنامه نگاران و انجمن آزادی دفاع از مطبوعات بارها و بارها خواستار روشن شدن وضعیت خبرنگاران زنجانی و آزادی بی‌قید و شرط آنها شدند ولی هیچ‌کدام از آن بی‌بینه‌ها و اطلاعات‌ها به ثمر نشتند. انجمن صنفی پس از دستگیری هر روزنامه‌نگار با ارسال نامه به رئیس قوه قضائیه از این قوه می‌خواست تا اتهام‌ها را با خبرنگار مشخص شود ولی به هیچ‌کدام از نامه‌های انجمن پاسخی درخور داده نشد.

در اتانی بازجویی‌های مداوم از خبرنگاران، زهرا کلمی خبرنگار ایرنا که دارای تابعیت کانادا بود، به هنگام تهیه عکس دستگیر و فوت شد.

سرانجام با ارسال نامه برخی از خانواده‌های زندانی به رئیس جمهور، محمد خاتمی و شورای اطلاعات، دادگستری و هیأت نظارت بر اجرای قنون اساسی رأی‌مورد بررسی فوری برخوردارهای تأمل انگیز با روزنامه نگاران کرد. خبرنگاران در روزنامه نگاران نیز با رویک شدن به روز خبرنگار اعلام کردند چنانچه در خصوص برخورد با آنها و آزادی خبرنگاران زندانی اقدامی صورت نگیرد ما برای روز خبرنگار قلم‌ها را بر زمین خواهیم گذاشت. در همین راستا انجمن صنفی اعلام کرد، مراسم تحصن روزنامه نگاران روز جمعه ۱۷ مرداد در محل انجمن صنفی برگزار خواهد شد. سید اسحاق اعلام این انجمن، این تحصن از ساعت ۱۶ تا ۲۲ در محل انجمن صنفی روزنامه نگاران برپا خواهد شد.

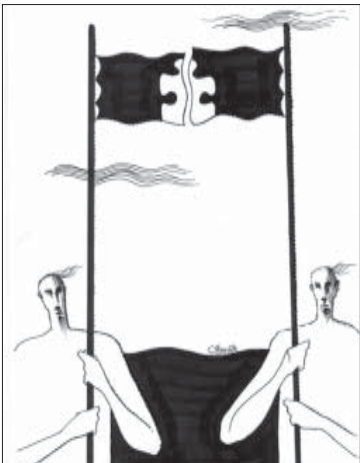
انجمن صنفی روزنامه نگاران همچنین اعلام کرد که همزمان با برگزاری این تجمع، مراسم بزرگداشت «زهرا کلمی» خبرنگار عکاس و «محمود صامی» خبرنگار ایرنا برگزار خواهد شد.

روزنامه یاس نو به مناسبت فرارسیدن روز خبرنگار با چند تن از اهالی مطبوعات گفت‌وگو کرده است که در پی می‌آید:

مطبوعات راه عبور خود را پیدا می‌کنند

علی مزروعی رئیس انجمن صنفی روزنامه نگاران گفت: هدف از برگزاری تحصن روز جمعه در واقع یک نوع اعتراض و انتقاد نسبت به وضعیت موجود و برخوردهایی است که طی این مدت با روزنامه نگاران صورت گرفته است.

وی در پاسخ به این سؤال که آیا خبرنگاران توانسته‌اند طی این مدت به وظایف خود عمل کنند، گفت: به این سؤال هم باید پاسخ مثبت

دادهم منفی. اگر شرایطی که در آن به سرمی‌بریم با محدودیت‌های تحمیل شده را در نظر بگیریم باید بگوییم آنها توانسته‌اند کار خود را انجام دهند ولی اگر وضعیت کلی روزنامه نگاران خصوصاً روزنامه نگاران کشورهای توسعه یافته را در نظر بگیریم باید بگوییم خیر، روزنامه نگاران ما نتوانسته‌اند وظیفه خود را انجام دهند.

مزروعی در پاسخ به این سؤال که چرا خبرنگاران همچون دانشجویان باید هزینه‌های زیادی را پرداخت کنند، گفت: در کشور ما مطبوعات و روزنامه‌ها عملاً جایگزین احزاب شدند و مثل دانشجویان و نهادهای دانشجویی نقش بسیار روشن و مؤثری را در تحولات اجتماعی و سیاسی دارند. همچنین بار سنگین تحولات پیش رو نیز بر دوش آنها افتاده و طبیعی است که متحمل هزینه شوند.

مزروعی گفت: عده‌ای فکر کردند که با تمرکز کردن فشارها بر مطبوعات می‌توانند آنها را از صحنه فعالیت خود حذف کنند و جلوی پیشرفت تحولات را بگیرند ولی به لحاظ وظایف ذاتی که مطبوعات برعهده دارند، این کار مؤثر نبود. مطبوعات کشور باید گرفتند که چگونه حرکت کرده و راه عبور خود را پیدا کنند.

آینه شکستن خطاست

دکتر محسن کلبور عضو انجمن دفاع از آزادی مطبوعات گفت: خبرنگاران به دلیل فشار فزاینده به مطبوعات و همکاران خود و نقض مکرر حقوقشان تصمیم دارند به عنوان اعتراض، قلم‌ها را بر زمین گذاشته تا اعتراض خود را به گوش مردم برسانند.

وی در پاسخ به این که آیا خبرنگاران در شرایط موجود توانسته‌اند وظیفه خود را انجام دهند، گفت: اگر انجام نداده بودند تا الان ۶۱ خبرنگار در زندان نبودند و ایران تبدیل به بزرگ‌ترین زندان خبرنگاران در خاورمیانه نمی‌شد. به نظر من آنها به طور نسبی موفق بودند.

کلبور در مورد پرداخت هزینه از سوی خبرنگاران گفت: از آنجا که آنها در آگاه کردن مردم نقش زیادی دارند، باید هزینه بیشتری دهند. خبرنگاران آینه‌ای هستند که کاستی‌ها و نقصان‌ها و نقاط مثبت جامعه را نمایش می‌دهند و کانون‌های مستبد به جای بر طرف حکم عیب خود، آینه را می‌شکنند که این آینه شکستن خطاست.

عسکر در مطبوعات اصلاح طلب

درخشان تر از خشونت طلبان است عمادالدین باقی نویسنده و روزنامه‌نگار در گفت‌وگو با ایسنا، به کارگیری روش‌های علمی و منکی به مستندات معتبر، علم‌انگیز «می‌گویندها»، «شایعات» و «نقل قول‌های باواسطه» در تحلیل‌های سیاسی را در سالم‌سازی فضای سیاسی و رفع سوء تفاهات، بسیار مؤثر دانست و افزود: «اعتبار برخی نشریات بین‌المللی، نزد دولتمردان و صاحبزبان، به علت وجود واحد

علمی به صورت یک پارادایم، در اکثر امور رعایت نمی‌شود و هنوز به گفته‌مان مسلط تبدیل نشده است، ادامه داد: از همین رو نمی‌توان از مطبوعات اصلاح طلب انتظار داشت که به تعامی نقیضات چنین روش‌های عمل کنند.» این روزنامه نگار با اشاره به مطالعه و بررسی‌ای که در مورد یکی از روزنامه‌های غیراصلاح طلب داشته است، ادامه داد: «این روزنامه به طور متوسط در مقاطع یک روز در میان و در مقاطع دیگری در روز در میان، دروغ گفته است.»

وی کاهش و حتی عدم گرایش مردم به این گونه مطبوعات - که آنها را مطبوعات تندخوی ضداصلاحات می‌خواند- را با استناد به تیراژ فروش این نشریات، طبیعی ارزیابی کرد و افزود: «این مطبوعات مخاطبین اندکی دارند و می‌توان گفت که خودشان روزنامه‌ای را تولید می‌کنند و خودشان هم آن را می‌خرند.» وی توقیف همزمان بسیاری از مطبوعات (را...)، مطبوعاتی خواند و ابراز عقیده کرد: «پس از آن به علت جو فشار و تهدیدی که بر مطبوعات حاکم شد، آنان قادر به انعکاس آزادانه اخبار نیستند. مردم نیز احساس می‌کنند که حتی در این روزنامه‌ها نیز خیر و تحلیل مفیدی درج نمی‌شود، از این رو گرایش مردم به مطبوعات اصلاح طلب نیز کاهش یافته است.» باقی در پایان مواردی از مطبوعات

سرخوردگی‌های موجود اذ در فضای اجتماعی، اوقات فراغت‌اندک، کاهش قدرت خرید مردم و ... را نیز در کاهش توجه مردم به مطبوعات مؤثر دانست و افزود: «در چنین شرایطی طبیعی است که گرایش مردم به رسانه‌های بی‌گانه - که اغلب صوتی- تصویری بوده، هزینه‌اندکی را در برمی‌گیرد و در انتشار اخبار و تحلیل‌ها محدودیت ندارند.» به تدریج افزوده می‌شود.

برخی روزنامه‌های محافظه کاران فحش نامه است

علی حکمت، نایب رئیس انجمن دفاع از آزادی مطبوعات نیز به ایسنا گفت: روزنامه نگاران برای برنامه‌ریزی در خصوص مسائل جنسی و جاتی نیازمند حداقلی اطمینان از امنیت شغلی هستند. این در حالی است که اغلب روزنامه‌ها به ویژه طیف اصلاح طلب با خطرات و بحران‌های بسیاری مواجهند. وی این که گاهی مطبوعات اصلاح طلب به معج‌گیری می‌پردازند و یا قلمشان تحصن است را ناشی از همین وضعیت تحمیلی دانست.

حکمت با اظهار تأسف از این که برخی روزنامه‌های طیف محافظه کار، روزی‌نامه، فحش نامه و به دور از اصول و اخلاق روزنامه نگاری هستند، گفت: ناسزاگویی، تهمت و برچسب زدن در برخی روزنامه‌های این طیف بسیار شایع است.

وی با اشاره به این که در حال حاضر مطبوعات پاسخگویی نیازهای واقعی و حقیقی مخاطبان نیستند، تأکید کرد: همین امر یکی از عمده‌ترین عوامل بحران تیراژ مطبوعات است. نایب رئیس انجمن دفاع از آزادی مطبوعات در پایان، کاهش گرایش مردم به مطبوعات را به دلیل پایین بودن سطح مضمون روزنامه‌ها از سطح توقع مخاطبین و لحن و ادبیات مطبوعات دانست.